

Петрук Ярослав Анатолійович,

аспірант кафедри загальноправових дисциплін факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування Національної поліції України
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9400-9154>

НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

У статті досліджено особливості правового регулювання нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ України в умовах воєнного стану. Проаналізовано роль МВС України як суб'єкта підзаконної нормотворчості, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері публічної безпеки та правопорядку. Досліджено вплив воєнного стану на прийняття нормативно-правових актів, а також окреслено основні проблеми, зокрема відсутність належної систематизації відомчих актів і недостатню регламентованість нормотворчих процедур. Окрему увагу, приділено питанням забезпечення балансу між потребами безпеки держави та дотриманням прав і свобод людини.

Ключові слова: нормотворчість, Міністерство внутрішніх справ України, воєнний стан, підзаконні нормативно-правові акти, правове регулювання, правопорядок, відомча нормотворчість.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена суттєвими трансформаціями України в умовах воєнного стану, що вимагають підвищення ефективності нормотворчої діяльності органів державної влади. Особливої ваги набуває діяльність Міністерства внутрішніх справ України, яке здійснює підзаконну нормотворчість через видання відомчих нормативно-правових актів, що конкретизують законодавчі положення у сфері публічної безпеки та правопорядку.

Також актуальності набуває проблема належного правового забезпечення нормотворчої діяльності МВС України у зв'язку з втратою чинності відомчих актів, що регламентували відповідні процедури, а також відтермінування введення в дію Закону України «Про правотворчу діяльність».

Окремої уваги потребує дослідження відсутності чіткого нормативного регулювання спільної підзаконної нормотворчості центральних органів виконавчої влади, що ускладнює координацію між суб'єктами сектору безпеки та оборони.

Дослідження особливостей нормотворчої діяльності МВС України в умовах воєнного стану є надзвичайно важливим у контексті забезпечення підвищення ефективності та якості нормативно-правових актів. Крім того, аналіз проблем і перспектив розвитку нормотворчості в системі МВС України сприяє формуванню практичних рекомендацій для вдосконалення нормативно-правових актів, що регулюють нормотворчу діяльність МВС України. Вивчення цих аспектів дає змогу забезпечити комплексний підхід подальшого удосконалення в системі МВС України, що є актуальним в умовах воєнного стану.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному аналізі сучасного стану правового регулювання нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ

України в умовах воєнного стану, зокрема після втрати чинності Інструкції з організації нормотворчої діяльності МВС України та прийняття Закону України «Про правотворчу діяльність».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблематика нормотворчої діяльності держави, її органів та воєнного стану в Україні привертає увагу багатьох науковців. Осауленко В.Т. [1] обґрунтовує провідну роль держави як центрального суб'єкта нормотворчості. Питання правового режиму воєнного стану та його впливу на суспільні відносини розкрито у праці Муртішевої А.О. [2], яка акцентує на необхідності концентрації ресурсів держави для протидії загрозам, а також Куртова А.І., Івашенка С.М. і Гашенка С.В. [3], які підкреслюють складність цього правового інституту та важливість дотримання балансу між безпекою держави і правами громадян. Особливості правотворчої діяльності в умовах воєнного стану досліджує Костенок А.М. [4], наголошуючи на її ключовій ролі у забезпеченні одночасного захисту державності та прав людини. Водночас Бодюл Є.М. та Перевертун О.В. [5] звертають увагу на підвищену динамічність законодавчого процесу в умовах війни, що супроводжується ризиками зниження якості нормативно-правових актів через їх прискорене прийняття.

Загальнотеоретичні аспекти правового регулювання нормотворчої діяльності висвітлено у навчальному посібнику за редакцією Шишки В.В. [6]. У свою чергу, Котелюх М.О. [7] акцентує увагу на значенні відомчої нормотворчості як інструменту оперативного реагування на зміни у сфері правоохоронної діяльності.

Окрему увагу приділено сучасним законодавчим змінам. Зокрема, Стефанчук Р.О. [8] підкреслює прогресивний характер Закону України «Про правотворчу

діяльність», який спрямований на підвищення якості законодавства, забезпечення прозорості правотворчого процесу та посилення координації між органами державної влади. Нечитайленко А.О. та Нечитайленко В.А. [9], звертають увагу на недостатню врегульованість сумісної підзаконної нормотворчості центральних органів виконавчої влади, що ускладнює їх взаємодію.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, питання правового регулювання нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ України в умовах воєнного стану залишається актуальним і потребує подальшого комплексного вивчення.

Методи. Під час дослідження використано сукупність загальнонаукових і спеціально-юридичних методів наукового пізнання, зокрема діалектичний метод, формально-юридичний метод, системно-структурний метод та порівняльно-правовий метод.

Мета статті – всебічно дослідити особливості нормотворчої діяльності МВС України в умовах воєнного стану, визначення її особливостей, проблемних аспектів та недоліків, а також визначити перспективи розвитку, що сприятимуть підвищенню ефективності, системності й законності нормативно-правового забезпечення відомчої нормотворчості МВС України.

Виклад основного матеріалу. У сучасній системі нормотворчості держава відіграє центральну роль як головний суб'єкт, що формує та впроваджує правові норми. Ця роль обумовлена тим, що держава має легітимну владу створювати, затверджувати та контролювати виконання правових приписів. Державна нормотворчість здійснюється через органи законодавчої влади, які приймають закони, а також через органи виконавчої та судової влади, що можуть ухвалювати підзаконні акти, інтерпретувати правові норми тощо. Крім того, держава виступає в ролі координатора між різними суб'єктами правотворчості, забезпечуючи єдність та узгодженість правових норм. Завдяки цьому можна уникати правових конфліктів, ефективніше регулювати соціальні, економічні та політичні процеси [1, с. 71].

Міністерство внутрішніх справ України виступає суб'єктом нормотворчості. Воно не приймає законів, однак активно бере участь у їх розробці, ініціюванні та реалізації, а також видає відомчі нормативно-правові акти, такі як накази, інструкції, положення, тощо, що конкретизують законодавчі норми у сфері публічної безпеки, правопорядку, міграції, діяльності поліції та інших підпорядкованих структур.

Варто зазначити, що Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/2022 від 24 лютого 2022 року [10] затверджено Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» № 2102-IX від 24 лютого 2022 року [11] в Україні було введено воєнний стан, який триває і зараз.

На думку Муртішевої А.О., правовий режим воєнного стану запроваджує суттєві зміни у всіх сферах суспільного життя, вимагає надзвичайної концентрації економічних, соціальних, політичних ресурсів країни для протидії загрозам [2, с.226]. Тому виникає необхідність у нормотворчості, яка оперативно та ефективно за допомогою нормативно-правових актів регулюватиме необхідні суспільні відносини.

Правовий режим воєнного стану в Україні є складним і багатогранним інститутом, що потребує чіткого регулювання та контролю за його застосуванням. Обмеження прав і свобод громадян повинні бути справедливими та обґрунтованими, а їх дотримання має

контролюватись відповідними органами. Оскільки воєнний стан може тривати довгий час, важливо забезпечити баланс між безпекою держави та правами її громадян [3, с. 127].

В умовах воєнного стану виникає необхідність дотримання балансу між безпекою та правами людини, що безумовно є ключовим завданням нормотворчої діяльності.

Правотворча діяльність у період воєнного стану набуває особливого значення, адже саме через неї формується правове поле, здатне забезпечити одночасно ефективний захист державності та дотримання прав і свобод людини. Науковці сходяться на думці, що в таких умовах особливо важливим є поєднання трьох ключових орієнтирів: верховенства права, гнучкості законодавчого регулювання та легітимності правових норм у суспільній свідомості [4, с. 397].

Правоохоронна діяльність таких органів, як Національна поліція України чи Національна гвардія України, часто пов'язана з обмеженням окремих прав, таких як перевірка документів, обмеження пересування, комендантська година, тощо. Тому важливо, щоб ці обмеження були чітко регламентовані нормативно-правовими актами, пропорційні та юридично обґрунтовані, якість яких залежить від належного нормотворчого процесу.

На думку Бодюл Є.М., Перевертун О.В., в умовах воєнного стану законодавчий процес набуває особливої динамічності та тимчасовості, що обумовлює відхід від суворо формалізованих процедур на користь оперативності й багатоваріантності правового регулювання. Як наслідок, на початку російського вторгнення значна частина нормативно-правових актів приймалася у стислі строки, часто без належного аналітичного опрацювання та широких публічних консультацій, що створює додаткові ризики для якості, узгодженості й стабільності правового поля [5, с.10].

Тобто динамічність і тимчасовість правового регулювання безпосередньо вплинули і на діяльність МВС України, як суб'єкта підзаконної нормотворчості. МВС України в умовах воєнного стану змушене оперативно видавати численні накази, інструкції, тощо, що регулювали питання публічної безпеки, режиму пересування, перевірок документів, взаємодії з військовими адміністраціями та іншими органами сектору безпеки.

Варто зазначити, що правове регулювання нормотворчої діяльності охоплює собою систему норм, законів і процедур, що визначають порядок, умови та правила створення, зміни, анулювання та застосування нормативних актів. Це забезпечує чіткість, стабільність і законність [6, с. 107]. Система правового регулювання нормотворчої діяльності МВС України, охоплює норми Конституції, законів України та підзаконних актів, які визначають повноваження міністерства щодо видання відомчих нормативно-правових актів.

Відомча нормотворчість є невід'ємною складовою правового регулювання, яка забезпечує оперативність і гнучкість у реалізації законів через підзаконні акти, створені в рамках компетенції конкретних суб'єктів охорони правопорядку. Відомчі акти дозволяють швидко адаптуватися до змін у суспільних правоохоронних відносинах, усувати прогалини в правовому регулюванні та конкретизувати загальні положення правоохоронного законодавства. Водночас недоліки, такі як фрагментарність, неузгодженість норм та відсутність чіткої систематизації, можуть знижувати ефективність цієї діяльності, що вимагатиме покращення механізмів нормотворення та контролю за результатами через

застосування уповноваженими органами адміністративно-правових інструментів забезпечення охорони правопорядку [7, с. 76].

В умовах воєнного стану регламентація відомчої нормотворчості МВС України виступає необхідною умовою ефективного реагування держави на загрози, в свою чергу її якість прямо впливає на здатність МВС України поєднати швидкість прийняття рішень із їх системністю, узгодженістю та дотримання принципу законності.

Відповідно до пункту 1 статті 7 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 року № 3166-VI, основними завданнями міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох сферах, є забезпечення нормативно-правового регулювання [12]. Для МВС України реалізація зазначеної функції полягає у нормативному забезпеченні державної політики у сферах охорони прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю, забезпечення публічної безпеки і порядку, та інших сферах, віднесених законом до його компетенції.

Слід зазначити, нормотворчість МВС України регламентувалася Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України, затверджена Наказом МВС України від 27.07.2012 № 649 [13], яка втратила чинність 10.04.2023 року в умовах воєнного стану. Підставою втрати чинності, стало приведення наказів Міністерства внутрішніх справ України у відповідність до законодавства України. Натомість іншої подібної інструкції прийнято не було.

Вказане свідчить про наявність прогалини у внутрішньовідомчому нормативному регулюванні нормотворчого процесу. Відсутність спеціального відомчого акта ускладнює уніфікацію внутрішніх процедур нормопроєктувальної роботи в системі МВС України, що може негативно впливати на організацію взаємодії структурних підрозділів та забезпечення єдиної практики здійснення нормотворчої діяльності.

В свою чергу, 24 серпня 2023 року було прийнято Закон України «Про правотворчу діяльність» № 3354-IX [14]. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через один рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 [10], затвердженням Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX [11].

На думку Стефанчука Р.О., Закон України «Про правотворчу діяльність» містить низку новел і прогресивних положень, які визначають його вплив на правову систему України загалом. Так, здійснення правотворчої діяльності відповідно до закріпленого в Законі ієрархічного переліку принципів слугуватиме одним із вирішальних чинників розвитку правової демократичної державності. Законодавчі положення також спрямовані на забезпечення участі громадянського суспільства у правотворчій діяльності та підвищення якості законодавства України, посилення координації роботи між Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України. Цьому сприятиме запровадження: аналітичних, прогнозних та програмних документів публічної політики для планування правотворчої діяльності; оцінки впливу як обов'язкового етапу розроблення проекту нормативно-правового акта; публічних консультацій із метою реалізації принципів відкритості та прозорості

правотворчої діяльності тощо; ведення Міністерством юстиції України Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів [8, с.13].

Безсумнівно прийняття Закону України «Про правотворчу діяльність» є важливим кроком для правового регулювання нормотворчості, зокрема відомчої нормотворчості МВС України, але він набирає чинності лише після спливу одного року з дня припинення воєнного стану, що негативно впливає на нормотворчість держави в цілому.

У зв'язку з цим доцільним видається розроблення та прийняття нового відомчого нормативного акта, який би з урахуванням сучасного законодавства, зокрема Закону України «Про правотворчу діяльність», цифровізації нормопроєктувального процесу та умов правового режиму воєнного стану, визначав сучасний порядок організації нормотворчої діяльності МВС України, забезпечуючи її системність, прозорість та відповідність принципам належного врядування.

В умовах дії правового режиму воєнного стану особливої актуальності набувають питання здійснення сумісної підзаконної нормотворчості, зокрема у сфері забезпечення національної безпеки, громадської безпеки та правопорядку, оскільки виконання покладених на міністерство функцій нерідко потребує спільного нормативного врегулювання з іншими центральними органами виконавчої влади, насамперед із Міністерством оборони України, та іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони. На цю проблему звертають увагу Нечитайленко А.О., Нечитайленко В.А., які зазначають, що проблема полягає у тому, що жоден з нормативно-правових актів, які регулюють правотворчий процес, навіть не передбачають їх видання. Зокрема, зараз немає жодного правового акту, який би конкретно регулював відносини щодо взаємодії між собою, наприклад, правоохоронних органів [9, с. 13].

Окрім того, в умовах воєнного стану така міжвідомча взаємодія стала системною, однак її нормативне забезпечення значною мірою здійснюється на підставі окремих організаційно-розпорядчих рішень без існування єдиного нормативно визначеного механізму спільної правотворчості.

Нечитайленко А.О., Нечитайленко В.А. пропонують з метою регламентування проблеми сумісної нормотворчості, запровадити такі заходи. По-перше, необхідно на законодавчому рівні передбачити можливість і необхідність видання ними сумісних підзаконних нормативно-правових актів як форми державного управління. По-друге, прийняти постанову КМУ про затвердження Положення «Про правотворчу діяльність центральних органів виконавчої влади», в якому б окремий розділ (або підрозділ) був присвячений детальному вже порядку ініціювання, підготовки, обговорення, видання, набуття чинності, меж дії сумісних нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади та їх територіальних підрозділів [9, с. 13-14].

Підтримуючи загалом зазначену наукову позицію, варто зауважити, що координація між органами виконавчої влади, зокрема і МВС України, повинна бути максимально оперативною та ефективною. Відсутність чітко визначеного правового механізму взаємодії між органами, призводить до прогалин у правовому полі, що може негативно впливати на реалізацію державної політики, зокрема у сфері публічної безпеки.

Висновки. Підсумовуючи дослідження, зазначимо, що у сучасній системі нормотворчості держава посідає ключове місце як основний суб'єкт формування та реалізації правових норм, забезпечуючи їхню узгодженість, системність і обов'язковість виконання.

В умовах воєнного стану нормотворча діяльність держави, зокрема МВС України, набуває особливої динамічності та значущості. Необхідність оперативного реагування на безпекові виклики зумовлює швидке прийняття нормативно-правових актів, що з одного боку, сприяє ефективному управлінню, а з іншого породжує ризики щодо їх якості, узгодженості та стабільності.

Після втрати чинності Інструкцією з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України, затвердженою наказом МВС України від 27.07.2012 № 649, відсутній єдиний внутрішньовідомчий акт, який би комплексно визначав організацію нормотворчого процесу, розподіл компетенції структурних підрозділів, порядок планування, розроблення, погодження та супроводження проєктів нормативно-правових актів.

Прийняття Закону України «Про правотворчу діяльність» є важливим кроком у вдосконаленні правотворчого процесу, однак відтермінування його введення в дію

знижує потенційний позитивний вплив у поточних умовах.

З урахуванням зазначеного, необхідно розробити та затвердити нову Інструкцію або Положення про організацію нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України, та забезпечити адаптацію внутрішньовідомчих процедур МВС України до положень Закону України «Про правотворчу діяльність». Окрім того, на законодавчому рівні передбачити можливість прийняття сумісних нормативно-правових актів центральними органами виконавчої влади.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на аналіз відомчої нормотворчої діяльності МВС України в умовах воєнного стану, вивчення ефективності нормативно-правової бази, а також розроблення чи доповнення вже існуючого нормативно-правового акту, який би чітко регламентував внутрішні процедури нормотворення в системі МВС України, в тому числі врегулювання питань міжвідомчої правотворчості.

Список використаних джерел

- Осауленко В. Т. Місце держави в сучасній нормотворчості: теоретико-правовий аспект. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. Вип. 6. С. 68-72. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.9>.
- Муртішчева А. О. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України в умовах воєнного стану. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2022. Вип. 43-1. С. 217–228. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2022-43-217>.
- Куртов А. І., Іващенко С. М., Гашенко С. В. Особливості правового режиму воєнного стану в Україні. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2025. Вип. 1(13). С. 123-129. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-1-13-21>.
- Костенок А. М. Справедливість як принцип правотворчості в умовах воєнного стану. *Наукова платформа молодих вчених. Альманах права*. 2025. Вип. 16. С. 394-399. URL: <https://almanahprava.org/assets/images/issues/16/issue16.pdf#page=394>.
- Бодюл Є. М., Перевертун О. В. Стан і перспективи розвитку техніки нормопроекування в Україні в контексті acquis ЄС. *Нове українське право*. 2025. Вип. 3. С. 9-18. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.3.1>.
- Нормотворча діяльність : навчальний посібник. Шишка В. В. та ін. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 400 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7450/1/normotv-diyaln_20-05-MAKET.pdf.
- Котелюх М. О. Вплив відомчої нормотворчості на правове регулювання діяльності правоохоронних органів. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. Вип. 5. С. 72-77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-5-11>.
- Стефанчук Р. О. Парламентські виміри правотворчої діяльності: стан, виклики, перспективи. *Нове українське право*. 2024. Вип. 3. С. 9-16. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.3.1>.
- Нечитайленко А. О., Нечитайленко В. А. Теоретико-правові проблеми підзаконної правотворчості центральних органів виконавчої влади. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО»*. 2025. Вип. 41. С. 9-16. DOI: <https://doi.org/10.34142/23121661.2025.41.01>.
- Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 : станом на 28 січ. 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 22.04.2026).
- Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» : Закон України від 24.02.2022 № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення: 22.04.2026).
- Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI : станом на 30 серп. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 22.04.2026).
- Інструкція з організації нормотворчої діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.07.2012 р. № 649 : станом на 10 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0649320-12#Text> (дата звернення: 22.04.2026).
- Про правотворчу діяльність : Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX : станом на 19 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (дата звернення: 22.04.2026).

References

- Osaulyenko, V. T. (2024). Mistse derzhavy v suchasnyy normotvorchosti: teorytyko-pravovy aspekt. [The place of the state in modern rulemaking: theoretical and legal aspect.] *Elektronne naukovye vydannia «Analitichno-porivnialne pravoznavstvo»*, 6. Retrieved from <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.9> [in Ukrainian].
- Murtishcheva, A. O. (2022). Normotvorcha diialnist Kabinetu Ministriv Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. [Regulatory activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine under martial law.] *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia*, (43-1), 217–228. Retrieved from <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2022-43-217> [in Ukrainian].
- Kurtov, A. I., Ivashchenko, S. M., & Hashenko, S. V. (2025). Osoblyvosti pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini. [Peculiarities of the legal regime of martial law in Ukraine]. *Ukrainska politseistyka: teoriia, zakonodavstvo, praktyka*, 1. 123-129. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-1-13-21> [in Ukrainian].
- Kostenok, A. M. (2025) Spravedlyvist yak pryntsyyp pravotvorchosti v umovakh voiennoho stanu [Justice as a principle of lawmaking in martial law]. *Naukova platforma molodykh vchenykh. Almanakh prava*, 16, 394-399. Retrieved from <https://almanahprava.org/assets/images/issues/16/issue16.pdf#page=394> [in Ukrainian].

5. Bodiul, Ye. M., & Perevertun, O. V. (2025). Stan i perspektyvy rozvytku tekhniky normoproiektuvannia v Ukraini v konteksti acquis YeS. [The state and prospects for the development of regulatory drafting techniques in Ukraine in the context of the EU acquis.] *Nove ukrainske pravo*, 3. 9-18. Retrieved from <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.3.1> [in Ukrainian].
6. Shyshka, V. V. (2024). Normotvorcha diialnist : navchalnyi posibnyk. [Normative activity: a textbook]. Lviv : Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 400. Retrieved from https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7450/1/normotv-diyaln_20-05-MAKET.pdf [in Ukrainian].
7. Koteliukh, M. O. (2024). Vplyv vidomchoi normotvorchosti na pravove rehuliuвання diialnosti pravookhoronnykh orhaniv. [The influence of departmental rulemaking on the legal regulation of the activities of law enforcement agencies.] *Aktualni problemy vitchyznianoї yurysprudentsii*, 5. 72-77. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-5-11> [in Ukrainian].
8. Stefanchuk, R. O. (2024). Parlamentski vymiry pravotvorchoi diialnosti: stan, vyklyky, perspektyvy. [Parliamentary dimensions of lawmaking activity: status, challenges, prospects.] *Nove ukrainske pravo*, 3. 9-16. Retrieved from <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.3.1> [in Ukrainian].
9. Nechytailenko, A. O., & Nechytailenko, V. A. (2025). Teoretyko-pravovi problemy pidzakonnoi pravotvorchosti tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady. [Theoretical and legal problems of subordinate legislation of central executive bodies]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody «PRAVO»*. 41. 9-16. Retrieved from <https://doi.org/10.34142/23121661.2025.41.01> [in Ukrainian].
10. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini, Ukaz Prezydenta Ukrainy № 64/2022 [On the introduction of martial law in Ukraine, Decree of the President of Ukraine No. 64/2022] (2026). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhennia Kazu Prezydenta Ukrainy «Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini», Zakon Ukrainy № 2102-IX [On approval of the Decree of the President of Ukraine «On the introduction of martial law in Ukraine»: Law of Ukraine dated 02/24/2022 No. 2102-IX.] (2022). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> [in Ukrainian].
12. Pro tsentralni orhany vykonavchoi vlady, Zakon Ukrainy № 3166-VI . [On central executive bodies: Law of Ukraine dated 17.03.2011 No. 3166-VI] (2025). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> [in Ukrainian].
13. Instruktisia z orhanizatsii normotvorchoi diialnosti v Ministerstvi vnutrishnikh sprav Ukrainy: nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 27.07.2012 r. № 649. [Instructions on the organization of regulatory activities in the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated July 27, 2012 No. 649] (2023). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0649320-12#Text> [in Ukrainian].
14. Pro pravotvorchu diialnist : Zakon Ukrainy pryiniaty 24 serp. 2023 roku № 3354-IX. [On law-making activity : Law of Ukraine: adopted on August 24, 2023 No. 3354-IX]. (2025). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> [in Ukrainian].

Petruk Yaroslav,

Postgraduate Student at the Department of General Legal Disciplines
of the Faculty of Training of Specialists for Pre-Trial Investigation
Bodies of the National Police of Ukraine

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9400-9154>

REGULATORY ACTIVITIES OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF MARTIAL STATE: PROBLEMS AND PROSPECTS

The article provides a comprehensive analysis of the legal regulation of the normative activity of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine under martial law. The place of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the system of subjects of subordinate normative activity is determined and its role in ensuring the implementation of state policy in the field of public security, law and order, the fight against crime and the protection of citizens' rights and freedoms is revealed. The impact of the legal regime of martial law on the nature of normative activity is studied, which is manifested in increasing the efficiency of adopting regulatory legal acts, expanding the discretionary powers of executive bodies and increasing the importance of departmental acts.

It is substantiated that under martial law, the normative activity of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine acquires special importance as a tool for rapid response to security challenges, however, such dynamism is accompanied by a number of problems. Among them, the fragmentation and contradiction of regulatory legal acts, the insufficient level of their systematization, as well as the lack of clear procedural regulation of rule-making activity after the loss of force of the relevant departmental instructions are highlighted. Particular attention is paid to the issue of postponing the entry into force of the Law of Ukraine «On Law-Making Activity», which negatively affects the integrity of legal regulation in this area.

The need to ensure a balance between the interests of national security and compliance with human rights and freedoms, which is a key task of the rule-making activity of law enforcement agencies, is emphasized. Proposals for improving the legal regulation of rule-making by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, aimed at increasing its efficiency, consistency, coherence and compliance with the principle of the rule of law, are studied.

Key words: rule-making, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, martial law, subordinate normative legal acts, legal regulation, law and order, departmental rule-making.

Дата першого надходження статті до видання: 22.06.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.10.2026